

YTTRANDEDatum
2013-04-22Dnr
830 1843-13/112Näringsdepartementet
Marknad och konkurrens
103 33 Stockholm**Betänkandet Näringsförbud – Tillsyn och effektivitet
(SOU 2012:84), dnr. N2013/84/MK**

Kronofogdemyndigheten (KFM) avger härmed följande yttrande över betänkandet. Yttrandet är koncentrerat till de delar som berör KFM, dvs. tillsyn över meddelade näringsförbud.

Allmänt

KFM anser att förslaget kommer att innebära värdefulla förändringar i arbetet med tillsyn över näringsförbud. Genom att myndigheten ges tydligare och förbättrade verktyg kommer tillsynsverksamheten att bli effektivare. KFM tillstyrker förslaget men lämnar följande synpunkter och kommentarer.

Avsnitt 8.4.3, Samtal hos Kronofogdemyndigheten

Det inledande samtalet fyller flera viktiga funktioner och KFM välkomnar därför att det görs obligatoriskt. Förslaget om samtal under det fortlöpande utredningsarbetet kommer att bidra till en effektivare tillsyn. Det är positivt att den som blir kallad till samtal är skyldig att inställa sig hos KFM och att det införs möjlighet till vitesföreläggande och polishämtning.

I avsnittet anges att myndigheten uppskattat att cirka 80 % av de som kallas har infunnit sig till ett inledande samtal. Vid remissarbetet har synpunkter framförts att den siffran är väl hög. KFM har på nytt undersökt hur många som inställer sig till ett inledande samtal. Det kan då konstateras att mindre än 50 % kommer till myndigheten vid kallelse. Detta bekräftas vid genomgång av aktuell statistik över inställelse till inledande samtal. Förslaget innebär att KFM kommer att behöva lägga mer resurser på att administrera kallelser och hantera vitesförelägganden och hämtningar genom polis. Av de personer som fått näringsförbud förekommer cirka 80 % med skulder i KFM:s register, vilket i sig inte visar i vilken utsträckning myndigheten har hållit inledande samtal med den som fått näringsförbud.

YTTRANDEDatum
2013-04-22Dnr
830 1843-13/112**Avsnitt 8.4.5, Uppgiftsskyldighet för tredje man**

I betänkandet föreslås att tredje man, efter föreläggande från KFM, ska åläggas en skyldighet att lämna uppgifter om ekonomiska mellanhavanden med den som har näringsförbud.

KFM är dock av uppfattningen att uppgiftsskyldigheten inte bör begränsas till enbart ekonomiska mellanhavanden utan bör avse alla slags mellanhavanden som tredje man har med den som meddelats näringsförbud, som kan vara av betydelse för bedömningen i vad mån den som har näringsförbud efterlever förbudet. Bestämmelsen skulle därmed ges motsvarande innebörd som uppgiftsskyldigheten enligt 4 kap. 15 § utsökningsbalken (UB).

Personliga mellanhavanden kan vara av betydelse för tillsynen, t.ex. en enskilds relation eller släktskap med den som meddelats näringsförbud eller en arbetsgivares uppgifter om de arbetsuppgifter som den som har näringsförbud utför.

I detta sammanhang finns anledning att peka på bestämmelserna om förhör i UB. En möjlighet att hålla förhör med tredje man vid tillsyn över näringsförbud skulle enligt KFM utgöra ett effektivt verktyg. KFM förordar därför att lagen om näringsförbud kompletteras med bestämmelser om förhör motsvarande de som finns i UB.

Givetvis bör KFM inte kräva in upplysningar utöver vad som är nödvändigt i det enskilda fallet. Uppgifter som rör personliga mellanhavanden bör därför inhämtas med stor försiktighet med hänsyn till den personliga integriteten. Av det ovan sagda följer att uppgifterna i första hand bör inhämtas på annat sätt, förslagsvis genom registerslagningar.

Avsnitt 10.3.1, Konsekvenser för Kronofogdemyndigheten

KFM gör bedömningen att de föreslagna förändringarna i flera avseenden kommer att påverka resursåtgången för att hantera tillsynsverksamheten. Som angetts ovan kommer arbetet med kallelser till inledande och återkommande samtal att medföra merarbete. En annan följd av förändringarna är att KFM framgent kommer att genomföra fler samtal. Vidare kan det antas att myndigheten kommer att göra fler oanmälda besök. Det kan dessutom förväntas att fler polisanmälningar kommer att ges in pga. den förbättrade tillsynen.

För att förslaget ska få avsedd effekt är det viktigt att avsätta de resurser som behövs för att tillämpa den förändrade lagstiftningen. Sammantaget bedömer

YTTRANDEDatum
2013-04-22Dnr
830 1843-13/112

KFM att förändringarna kommer att leda till ett ökat resursbehov. Det är dock svårt att i förväg beräkna merarbetet. Om förslagen genomförs finns det därför anledning för KFM att följa upp i vilken omfattning resursbehovet påverkas och vilka kostnadsökningar det för med sig.

Övriga synpunkter*Närståendebegreppet*

KFM har uppmärksammat att det inte är ovanligt att den som har näringsförbud ansöker om äktenskapsskillnad och skaffar ny adress för att kunna fortsätta arbeta i ett företag som drivs av en före detta make/maka eller sambo. På detta sätt kan regleringen i 7 § lagen om näringsförbud kringgås. KFM föreslår därför att närståendekretsen utvidgas till att även omfatta f.d. make/maka/sambo. En sådan lösning förefaller naturlig med tanke på det nära personliga förhållande som råder mellan dem som tidigare varit gifta eller levt under äktenskapsliknande förhållanden, jfr. närståendebegreppet i 36 kap. 3 § rättegångsbalken. Vid tillkomsten av lagen om näringsförbud uttalades att personkretsen måste vara så begränsad och klart avskiljbar som möjligt (prop. 1985/86:126 s. 167). Den föresatsen skulle enligt KFM inte ändras genom att även f.d. make/maka/sambo inkluderas i närståendekretsen.

Paragrafhänvisning

Författningstexten till den nya lagen om näringsförbud innehåller en felaktig paragrafhänvisning. I 44 § första stycket hänvisas till 44 § när den rätteligen ska hänvisa till 43 § (se betänkandet s. 36 och 262).

Ikraftträdande

I betänkandet s. 21 sägs att den nya lagen om näringsförbud föreslås träda i kraft den 1 januari 2014. På andra ställen t.ex. s. 38 f och 223 anges att lagen träder i kraft den 1 juli 2014.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rikskronofogde. I den slutliga handläggningen har även deltagit kanslichefen Karin Berglöf Hedar och verksjuristen Jens Haggren, föredragande.

Eva Liedström Adler

Jens Haggren